

Selecció de llibres ingressats a la biblioteca de l'Acadèmia

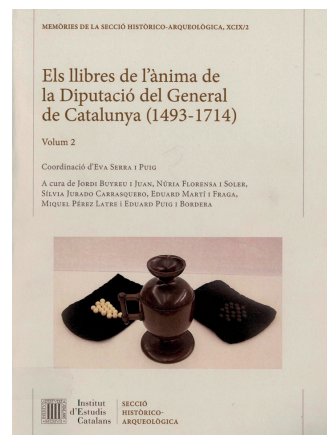
Begoña Forteza Casas

Bibliotecària i arxivera de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. biblioteca@racba.org

Eva SERRA PUIG (coord.), *Els llibres de l'ànima de la Diputació del General de Catalunya (1493-1714)*, Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, XCIX/1-2 (2 vol.), Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 2015.

Vol. I: 660 p., 26 cm, il. color; vol. II: 646 p., 26 cm, il. color (català).

La Diputació del General del Principat de Catalunya fou una institució d'origen medieval que vetllà pel compliment de les constitucions i d'altres drets catalans fins al segle XVIII. Els càrrecs eren escollits mitjançant la insaculació, sistema electiu lliure creat per evitar els partidismes i les revoltes contra el patriciat que monopolitzava el govern de Barcelona. Els insaculats s'inscrivien en els anomenats *Llibres d'Ànimes de la Diputació del General*. Gràcies a la tasca d'Eva Serra, el contingut d'aquests documents històrics ja és accessible al públic, en dos volums organitzats cronològicament i alfabèticament que permeten consultar els noms dels insaculats des de la baixa edat mitjana fins a l'època moderna.

DIVERSOS AUTORS, *Eclecticisme, l'avantsala del modernisme: espais i mobiliari. L'estil de l'Eixample de Barcelona*, Barcelona, Associació per a l'Estudi del Moble-Museu del Disseny de Barcelona, 2015.

162 p., 30 cm, il. b/n (català i castellà).

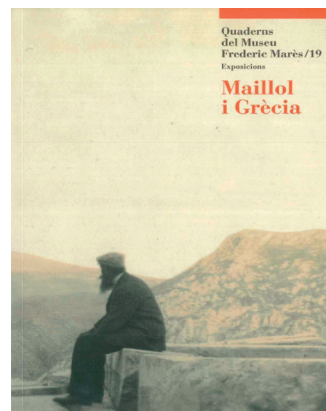
Durant el darrer quart del segle XIX Barcelona va viure un dels moments més esplèndids de la seva història amb la construcció de l'Eixample i la consolidació de la burgesia com a classe social dirigent. El poder econòmic burgès i la necessitat de mostrar-lo van ser la causa del sorgiment de l'eclecticisme, moviment artístic i arquitectònic caracteritzat per la barreja d'estils del passat amb elements innovadors, que seria eclipsat amb l'eclosió del Modernisme. Del 9 a l'11 de maig de 2014 el Museu del Disseny i l'Associació per a l'Estudi del Moble van organitzar un simposi amb l'objectiu de reivindicar el caràcter propi de l'eclecticisme; les aportacions dels especialistes d'aquest període clau de l'art es van recollir en la present publicació.

DIVERSOS AUTORS, *Maillol i Grècia*, Quaderns del Museu Frederic Marès, 19, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Consell d'Edicions i Publicacions, 2015.

136 p., 24 cm, il. color (català i francès).

La cerca de l'essència de la bellesa de la figura humana va ser el *leit-motiv* del viatge a Grècia que l'escultor Aristides Maillol va realitzar l'any 1908. En la plenitud de la seva creativitat, Maillol es va apropar a les fonts primigènies de l'art afermant així la seva personalitat artística. Aquest catàleg recull el contingut de l'exposició que el Museu Marès va organitzar, del 27 d'abril de 2015 al 31 de gener de 2016, per evidenciar la transcendència d'aquest viatge en la trajectòria de Maillol. Comissariada per l'escriptor i poeta Àlex Susanna, la mostra va permetre al públic apropar-se a les vivències de l'escultor durant el seu períple grec a través de tres àmbits expositius diferenciats: la benvinguda de l'escultura *Mediterrània*, al Verger del Museu; una selecció de 23 peces, provinents majoritàriament del Museu Maillol de París, documents i les fotografies realitzades pel comte Harry Kessler, company de viatge de l'artista, i finalment el curtmetratge que el cineasta Jean Lods va fer a Maillol un any abans de morir.

Luis Alberto ALONSO ORTIZ; Enrique CAMPUZANO RUIZ, *Lluís Domènech i Montaner en Comillas*, Barcelona, Fundació Lluís Domènech i Montaner, 2015.

128 p., 21 cm, il. color (castellà).

El gran arquitecte català Lluís Domènech i Montaner fou l'artífex, juntament amb altres artistes del Modernisme, de la transformació arquitectònica que va experimentar la petita vila pesquera de Comillas a finals del segle XIX. El mecenatge de Claudio López Bru, segon marquès de Comillas, i la llibertat creativa conferida als artistes van ser els factors clau pels quals avui Comillas gaudeix d'un patrimoni cultural excepcional. Aquest llibre, estructurat en set capítols i profusament il·lustrat, ha estat escrit per l'arquitecte Luis Alberto Alonso i l'historiador de l'art Enrique Campuzano. Descriu amb claredat i rigor els motius socials, econòmics i culturals que van produir l'arribada de l'avantguarda arquitectònica a Comillas, i com la necessitat de legitimació dels indians enriquits va constituir per a Domènech i Montaner una oportunitat única de consolidar el seu ideari estètic. El resultat fou una arquitectura que fusiona amb gran encert passat i natura i que encara avui sorprèn al visitant per la seva originalitat i bellesa.

Esther ALSINA GALOFRÉ; Clara BELTRÁN CATALÁN (ed.), *El reverso de la historia del arte. Exposiciones, comercio y coleccionismo (1850-1950)*, Gijón, Ediciones Trea, S.L, 2015.

235 p., 24 cm, il. b/n (castellà i català).

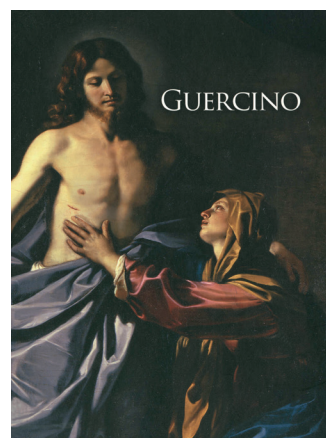
A finals del segle XIX i durant la primera meitat del XX el fenomen del col·leccionisme d'art hispànic va perdre força degut a la desaparició de l'elit col·leccionista i al desinterès de l'Estat envers l'art contemporani; per aquest motiu ha estat un àmbit poc investigat de la historiografia de l'art. Però les coses estan canviant; darrerament es constata un creixent interès per estudiar i aprofundir en el fenomen del col·leccionisme i la seva influència en els avatars del patrimoni artístic. El seminari “El reverso de la Historia del Arte. Conventos, desamortizaciones, exposiciones y coleccionismo en los siglos XIX y XX”, Centro Cultural del Carme de València (juny 2012), n'és un exemple. Aquesta publicació, coeditada per les historiadores Clara Beltrán i Esther Alsina, recull les aportacions dels especialistes que hi van participar abordant el tema des de diferents perspectives – desamortitzacions, societats d'artistes, exposicions, mecenatge, col·leccionistes, antiquariat, falsificacions, etc.—, obrint un innovador espai de debat i reflexió.

Shinsuke WATANABE (ed.), *Guercino*, Tokio, The National Museum of Western Art, 2015.

185 p., 31 cm, il. color (japonès i italià).

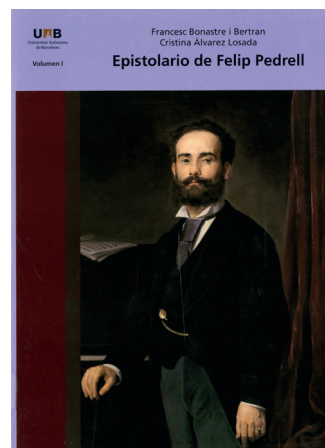
L'exposició “Guercino”, celebrada al National Museum of Western Art de Tokyo del 3 de març al 31 de maig de 2015, va apropar per primer cop al públic japonès la figura del mestre barroc italià Giovanni Francesco Barbieri. El valor afegit d'aquesta mostra, a més de la seva innegable rellevància cultural, va ser el de materialitzar la col·laboració establerta l'any 2012 entre les institucions japoneses i la Pinacoteca Civica de Cento a causa del desastre sísmic patit per la ciutat italiana. La sensibilització japonesa envers el malmès patrimoni cultural italià va possibilitar el trasllat a Tokyo de 44 de les moltes obres de Guercino que es conserven a Cento, ciutat natal de l'artista. Aquest catàleg, editat per Shinsuke Watanabe, conservador del National Museum of Western Art, recull el resultat d'aquesta solidària iniciativa complementant-la amb el rigor dels textos d'especialistes italians i japonesos i la qualitat de les imatges que els acompanyen, aconseguint reflectir l'essència de la personalitat i l'obra de Guercino.

Cristina ÁLVAREZ LOSADA; FRANCESC BONASTRE, *Epistolario de Felip Pedrell*, 2 vol., Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Departament d'Art i de Musicologia, 2015.

Vol. I: 1502 p., 25 cm; vol. II: 1525 p., 25 cm (castellà, italià, francès i català).

El compositor i músic català del segle XIX Felip Pedrell va ser el creador de la musicologia moderna espanyola i l'inspirador de la recerca d'una música nacional. També va obrir el panorama musical del país a les influències europees i americanes establint un intens intercanvi de coneixements amb importants musicòlegs estrangers. A més del seu prolífic llegat musical, Pedrell va deixar un extens epistolari que reflecteix les diverses facetes de la seva quotidianitat. Al llarg dels darrers anys els musicòlegs Francesc Bonastre i Cristina Álvarez s'han encarregat d'estudiar, amb rigor científic, tota aquesta correspondència descobrint una valuosa font de coneixements de la música espanyola del moment. Publicada en dos volums per la Universitat Autònoma de Barcelona, aquesta obra esdevé un referent per a tots aquells interessats en conèixer el panorama musical i musicològic d'una època i, malgrat la seva exhaustivitat, no conclou sinó que inicia una nova via d'investigació dins del panorama musical espanyol. Per finalitzar, cal fer esment de la publicació, aquest mateix any, del llibre *Felip Pedrell. Biografia crítica* que complementa els dos volums d'aquest *Epistolari*.

José Luis Díez (dir.); Ana GUTIÉRREZ (cat.); Pedro J. MARTÍNEZ PLAZA (coord.), *Pintura del siglo XIX en el Museo del Prado. Catálogo general*, Madrid, Museo Nacional del Prado, 2015.

702 p., il. b/n i color, 31 cm (castellà).

La collecció de pintura del segle XIX del Museo del Prado és una de les més nombroses i alhora desconegudes d'aquesta institució. La forma en què es va crear i les vicissituds que va patir al llarg dels segles XIX i XX n'han fet molt difícil un control i organització similars als de les altres col·leccions històriques del Museu. Ara, després de quinze anys de treballs d'investigació i recerca, s'ha assolit finalment la publicació del *Catálogo general de Pintura del siglo XIX en el Museo del Prado*. Aquesta obra exhaustiva i rigorosa, esdevé un instrument de treball indispensable tant per al propi Museu com per als investigadors interessats en el període. Ofereix dades tècniques, documentals i iconogràfiques de 2.690 registres de pintures ordenats alfabèticament pel nom dels autors; dins de cada registre les obres s'ordenen cronològicament, afavorint així el seguiment de la trajectòria i evolució de l'artista. Es completa amb un epíleg d'obres en procés d'adscripció i d'obres donades de baixa, i conté nombrosos apèndix documentals, taules de concordances i índex.

